

Mødet genoptaget kl. 10.10

Afstemning

Afvigelsen fra den i forretningsordenen fastsatte frist

vedtoges med 129 stemmer mod 20; 1 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Da der til dispensation kræves, at $\frac{3}{4}$ af de stemmende tilslutter sig forslag herom, er samtykke givet.

Man gik da til:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 10:

Forslag til lov om begrænsning af lønstigninger og om ændring af takt- og dyrtidsregulering m.v.

(Fremsat 5/10 82. Første behandling 8/10 82. Betænkning 13/10 82).

Der var stillet 5 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Auken (S):

Socialdemokratiet er ikke blevet blidere stemt over for dette lovforslag siden første behandling. Vi er fortsat enige med regeringen om nødvendigheden af en flerårig afdæmpning af indkomstudviklingen i samfundet, men måden, venner, måden!

De givenheder og reaktioner på arbejdsmarkedet, som vi ved førstebehandlingen forudså, er kommet i fuldt mål og lidt til. Det er ikke nogle isolerede og sekteriske grupper, der reagerer mod regeringens forslag. Stort set alle ansvarlige organisationer har taget skarpt afstand fra dette indgreb i bestående aftaler med fjernelse af dyrtids- og taktregulering og oven i købet parret med

store nedskæringer for de samme grupper, for så vidt angår det offentlige ydelser.

Og medlemmerne af organisationerne, der udmærket ved, at noget stærkt og også noget ubehageligt er nødvendigt, men som blot stiller krav om, at indgrebene er retfærdige, og at de virker, har reageret kraftigere, end vel nogen på regeringsbænkene havde ventet, netop fordi disse indgreb er uretfærdige, og fordi de øger den i forvejen store arbejdsløshed.

Indgrebene er uretfærdige og ukloge: ændringen af bestående aftaler uden kontakt med aftaleparterne, fjernelse af dyrtidsregulering og taktregulering uden nogen modydelse i skikkelse af et andet lavtlønsværn eller et værn for f.eks. de offentligt ansatte og andre med faste lønssystemer eller i form af reformer som ændret arbejdstid og overskudsdeling, indgreb til fordel for den ene part på arbejdsmarkedet og til skade især for de lavestlønnede.

Alle beregninger, som arbejdsmarkedsudvalget har fået, viser med al ønskelig tydelighed, at navnlig de lavtlønnede og de offentligt ansatte bliver tabere ved regeringens indgreb. Dertil kommer karenstage, nedsatte dagpenge, forringet bistand, belastning af børnefamilier og lejere m.v.

Selv efter forslagernes fremsættelse har regeringen ikke forsøgt at reparere skaderne i forhold til arbejdsmarkedet og her især lønmodtagerne eller for den sags skyld i forhold til deres repræsentanter i folketinget. Ikke ét ærligt forhandlingsmøde har man kunnet afse tid til. Er det klogt?

Hvis regeringen ikke skulle falde allerede nu på sine gerninger og dermed endegyldigt bevise, at der ikke findes noget dueligt borgerligt alternativ i Danmark, så vil jeg gerne råde regeringen til at lægge stilen helt om. Ellers vil hovmod hurtigt stå for fald.

Hvorfor skulle regeringen ikke kunne tale med lønmodtagerne, på samme måde som den tidligere regering mange gange har haft et fornuftigt samarbejde med arbejdsgiverne og de borgerlige partier?

Under udvalgets arbejde med skriftlige spørgsmål og i samråd er det blevet klart, at regeringen ikke ser noget uheldigt i, at man ikke har søgt kontakt med lønmodtagerne.

Tænk, hvis nogen havde behandlet Landbrugsrådet, dengang økonomiministeren var

[Svend Auken]

præsident for denne organisation, på tilsvarende måde!

Tænk, hvilken ståhej der havde været over, at regeringen ikke agter at føre egentlige drøftelser med arbejdsmarkedets parter!

Vil de offentligt ansatte ikke frivilligt sige nej til dyrtidsreguleringens og taktreguleringens fjernelse og pænt goddag til en 4 pct.s ramme og karenstage, er der hverken for os eller, tror vi, nogen andre medlemmer i salen tvivl om, at regeringen så vil lovgive mod de offentligt ansatte for også ad denne vej at tvinge det private arbejdsmarked. Men tror man virkelig, det er muligt at lave et så omfattende lovindgreb over for de offentligt ansatte, uden at det er nødvendigt at lovgive for hele arbejdsmarkedet med de uoverskuelige konsekvenser, det måtte indebære?

Socialdemokratiet har det princip, til efterfølgelse for andre i øvrigt, at vi ikke stiller ændringsforslag til lovforslag, som vi alligevel agter at stemme imod ved tredje behandling. Derfor har vi heller ikke til dette lovforslag stillet nogen ændringsforslag.

Hvad angår regeringens ændringsforslag, vil vi ikke modsætte os deres gennemførelse; det er ændringsforslag af teknisk karakter.

Men hvad angår fremskridtspartiets ændringsforslag – hvis det stadig er et ændringsforslag fra fremskridtspartiet på dette punkt – om bevarelse af den automatiske dyrtidsregulering, vil vi selvfølgelig stemme for det. Man kan anstændigvis ikke blot eliminere dyrtidsreguleringen uden at sætte det ringeste lavtlønsværn i stedet og uden at rejse et reformperspektiv for lønmodtagerne.

Men jeg vil også gerne sige, at socialdemokratiet ønsker ikke at deltage i fremskridtspartiets taktiske spil under de igangværende trepartsdrøftelser mellem regeringen – regeringspartierne – på den ene side og det radikale venstre og fremskridtspartiet på den anden side.

Den største skuffelse under udvalgsarbejdet har været, at det har været umuligt at få fyldestgørende svar på fra regeringen, hvordan regeringens forslag virker på beskæftigelse, investeringer, betalingsbalance og andre samfundsøkonomiske størrelser. ADAM kender naturligvis svaret, men han har fået mundkurv på af finansministeren, der efter at have set de svar, vi andre ikke har måttet se, har krævet ADAM sat på omskoling i psykologi og liberal ønsketænkning. Og her

har vi andre altid troet, at ADAM havde fået sin politiske opvækst i venstres ungdom lige-som finansministeren.

Det er for dårligt, at regeringen af grunde, som vi kun kan gisne om, men hvori formentlig indgår en frygt for den berettigede kritik af regeringens forslag, ikke har villet give os oplysningerne f.eks. om den store vækst i arbejdsløsheden.

Sat uden for indflydelse og uden tro på, at forslagene virker positivt, og i harme over regeringens optræden over for lønmodtagerne vil vi stemme imod dette lovforslag ved tredje behandling.

Bo Kristensen (KF):

Jeg må ligesom ved førstebehandlingen gøre opmærksom på, at her er der et lovforslag, som i sin grund lægger op til en anden økonomisk form, og at vi dermed må konstatere, at de ændringsforslag, som er stillet af regeringen, vil det konservative folkeparti støtte.

Det er jo således, at vi her lægger op til en indkomstpolitik, som bygger på, at omkostningerne skal ned, inden vi overhovedet begynder at tale om skatter og afgifter. Det er en anden tankegang, og jeg vil da godt sige, at ADAM har det måske svært, som den tidligere ordfører nævnte det, men den er ved at få tøj på, således at den kan klare de opgaver og få den helhed med, som der lægges op til med regeringens nye politik.

Når det nu bliver nævnt i betænkningen fra socialdemokratiets side, at vi ikke har nogen bemærkninger til socialdemokratiets beregninger, der går ud på, at der vil være 30.000 flere arbejdsløse i 1983 og 50.000 flere i 1984, vil jeg gøre opmærksom på, at der i PØ-udvalget ligger et notat, der hedder bilag 4, og det drejer sig om svarene 1-5.

Der er her navnlig tre ting, man skal hæfte sig ved, nemlig, at man lægger megen vægt på, at investeringsfremmeprogrammet vil forbedre beskæftigelsen, at en effektiv sænkning af renten også vil være beskæftigelsesfremmende, og endelig at der på nuværende tidspunkt ikke er en model, der kan regne på det. Jeg citerer fra bilagsmaterialet:

»En klar forbedring af beskæftigelsen vil imidlertid ikke indtræffe førend i 1984 og efterfølgende år.«

[Bo Kristensen]

Må jeg så sige, at vi har også i det konservative folkeparti bemærket, at der har været protester og demonstrationer, men det har været en fornøjelse at møde deputationerne i udvalget og høre den klare tilkendegivelse, de dér har givet udtryk for.

Væsentligt er det vel at sige, at tonen har været særdeles sober, måske endda mere sober end den, den socialdemokratiske regering har mødt i deputationer tidligere. Det lægger vi vægt på, den form kan vi lide; dermed får vi måske et meget sobert samarbejde på længere sigt.

Det er jo ikke første gang, der demonstreres på slotspladsen, og formen har bestemt ikke været anderledes tidligere, når socialdemokratiet er kommet med indgreb som dem, der her er lagt op til.

Ændringsforslaget fra fremskridtspartiet, som drejer sig om at bevare dyrtidsreguleringen, må vi stemme imod, da det ændrer regeringens helhedsplan og dermed er udtryk for en helt anden økonomisk politik, en politik, som svarer til de sidste ti års økonomiske politik. Vi kan ikke acceptere en bevarelse af dyrtidsreguleringen, sådan som helhedsoplægget foreligger. Endvidere kan man også sætte spørgsmålstegn ved, hvorledes taktregulering og andre reguleringer skal behandles, når nu fremskridtspartiet ønsker at bibeholde dyrtidsreguleringen.

Elmquist (V):

Socialdemokratiets ordfører, hr. Svend Auken, beskæftigede sig med reaktionerne på det indgreb, der er foreslået fra regeringens side, og jeg må sige, at jeg personlig og vi i venstre ikke er blevet overrasket over disse reaktioner. Vi mener ikke, at de har været kraftigere, end man kunne forvente, og jeg synes også nok, at den socialdemokratiske ordfører er hurtig til at tage munden for fuld, når han heri lægger en entydig og enstemmig protest fra lønmodtagerne i Danmark.

Jeg har en stærk fornemmelse af, at hovedparten af dem, der har været ude på gader og stræder, har været tillidsfolk. Det har været socialdemokratiske tillidsfolk, og det har været tillidsfolk, der hører andre steder hjemme i det politiske billede, hos SF måske også, hvorimod det er mit indtryk, at der rundt omkring i landet har været nok så mange mennesker af en anden opfattelse end

den, vi har hørt om i de stærke protester. Se bare i går, hvordan der var tvivl rundt omkring på mange skoler; der var masser af steder, hvor aktionen slet ikke blev til det, man havde forventet.

Jeg må også gøre indsigelse, når hr. Svend Auken nu siger, at der er tale om lønindgreb ensidigt til fordel for den ene part på arbejdsmarkedet. Det er jo ikke rigtigt. Det hænger sammen med en yderst traditionel og dogmatisk opfattelse, som det vel egentlig ikke kan overraske at hr. Svend Auken lægger for dagen.

Vi har på et af spørgsmålene i udvalget fået det svar, at man i 1983 forventede udløst 4 dyrtidsportioner, og hvis man beregner effekten af det på årsbasis – ikke for 1983 alene, men på ideel årsbasis for en 12 måneders periode – så kommer denne samlede lønudgift i den private sektor op på en pulje på 9 mia kr.

Det må da være klart for enhver, der tænker uhæmmet af traditionelle bindinger, at 9 mia kr. lagt oven i omkostningerne i det private erhvervsliv i Danmark forringer den danske konkurrenceevne, og vi har da så ofte, også fra denne talerstol, hørt socialdemokratiet tale om behovet for at få forbedret den danske konkurrenceevne.

At den stakkels ADAM ikke kan beregne disse ting igennem, kan måske skyldes, for det første at den begynder med A, og for det andet at den er flasket op med socialdemokratisk modernælk. Det er nok rigtigt, at den trænger til at komme på en slankekur, hvor den får en bedre og mere sund indstilling til tingene.

Vi har også i udvalget fået beregninger over, hvad disse indgreb vil betyde for den enkelte lønmodtager, og her tænker jeg først og fremmest på indgrebet over for den automatiske dyrtidsregulering. Vi har her fået at vide, at for hele 1983, når vi regner det hele med, ville det ende med et fald i den disponible indkomst på 721 kr., så når man har beregninger, der viser, at der er tale om et kraftigt indgreb i den disponible realindkomst, så kommer det ikke på grund af indgrebet i dyrtidsreguleringen.

Ja men hvorfor har vi så bl.a. fra venstres side talt så meget om, at dette er barske indgreb, hvis det kun drejer sig om 721 kr. om året for den typiske lønmodtager i Danmark? Det har vi, fordi vi her gør op med

[Elmqvist]

nogle principper, som det rigtigt er påpeget fra mange sider. Vi går ind i en aftale på arbejdsmarkedet, og vi blander os i en aftale, som endnu ikke er færdiggjort på arbejdsmarkedet. Det er noget, som ikke er venstres livret, som vi er kede af at vi gør, men vi mener, at vi i den øjeblikkelige situation simpelt hen er nødt til at gå ind i disse automatiske reguleringer; og at der er en mulighed derfor, hænger jo sammen med, at effekten for den enkelte i 1983 f.eks. bliver så beskeden som de 721 kr., jeg talte om.

Der er altså et voldsomt og påtrængende behov for en indkomstpolitik, og det fører mig hen til det næste: bemærkningerne til de ændringsforslag, der er stillet.

Det fremgår – og det er ganske naturligt – at vi naturligvis fra venstre støtter de ændringsforslag, regeringen har stillet, men der er derudover et ændringsforslag fra fremskridtspartiet, og det går netop på spørgsmålet, om vi for 1983 og årene fremover skal suspendere den automatiske dyrtidsregulering.

Jeg må sige, at det betækningsbidrag, som her er fremkommet fra fremskridtspartiet, for os i venstre er et enestående udtryk for opportunisme. Her taler man om, at fordelene ved dyrtidsreguleringen er store, og at det har de været op gennem årene. Det kan vi da godt give ret i.

Men når vi så når til ulemperne i dag, står der i dette betækningsbidrag, at fordelene »mangefold overstiger ordningens ulemper, der overdrives vildt i den ufunderede og overfladiske hetzpropaganda, visse kredse igennem årene har rettet imod dyrtidsreguleringen.«

Der er nogle formuleringer i betækningsbidraget, som vi i venstre bestemt må tage afstand fra. Vi må fastholde, at det, vi er i gang med, ikke er en ufunderet hetzkampagne mod dyrtidsreguleringen, og vi må naturligvis stemme imod det ændringsforslag, som fremskridtspartiet her har stillet.

Ole Henriksen (SF):

SF har selvfølgelig også bemærket de mange demonstrationer, der har været rundt omkring, og vi har med stor tilfredshed konstateret, at man også i dette tilfælde fra organisationernes side har vist sin modvilje mod disse indgreb. Vi synes nok, at der er nogle

af organisationerne, der har haft lidt svært ved at komme op af starthullerne, men om sider er det lykkedes, og det er en god og markant tilstand, der har været omkring disse demonstrationer. Desværre er det vel nok sådan, at regeringen og støttepartierne ikke tager det, der er sket, og det, der sker i den kommende tid, ad notam.

Men sagen er vel også den, at organisationerne ikke bare her protesterer mod, at dette er det femte indgreb i træk over for deres overenskomster. Det er også et spørgsmål om organisationernes egen eksistens, og det er lige så meget det, det handler om.

For det, man er i færd med efter fem indgreb i træk i overenskomsterne, er at nærme sig tilstande, hvor det bliver staten, der dikterer overenskomsterne, tilstande, der svarer til landes, som vi i øvrigt ikke ønsker at sammenligne os med på dette område.

Vi kan se på statskapitalistiske lande, og vi kan se på statsocialistiske lande, at dér, hvor man laver den slags ting, går udviklingen simpelt hen i stå, og lønmodtagerorganisationerne sygner hen og reduceres til kun at bygge rekreativshjem for arbejderne og få dem restitueret på deres egne sanatorier, for at de kan være med i produktionslivet. Det er klart, at den tilstand kan organisationerne ikke leve videre med, og derfor må protesterne også blive af den karakter, vi ser her.

Det er altså, som SF har påpeget, et spørgsmål om, at reallønnen falder, at arbejdsløsheden stiger, men også, at man med hensyn til selve den produktivitet, som regeringen mener vil stige ved disse indgreb, at erhvervslivet vil få det bedre, vil opnå den stik modsatte virkning, nemlig at produktiviteten falder og ingen ønsker at lave en ekstra indsats ude på arbejdspladserne, når man skal gå på statsdirigerede lønninger. Det er resultatet af det, så jeg tror, at regeringen kommer til at tage grueligt fejl med hensyn til indgrebets virkning her.

Det gælder selvfølgelig også de ændringsforslag, der foreligger. Vi må sige fra SFs side, at vi kan stemme for de to ændringsforslag, der er stillet af fremskridtspartiet, og som omhandler dyrtidsordningerne, men vi er da godt klar over, ligesom andre er det, at det er en speciel fremskridtspartivariant, der her kommer ind i billedet. Læser man fremskridtsretningsplaner i én køre, så må man nok sige, at de enkeltting, der her graves

[Ole Henriksen]

frem, almindeligvis ikke ville være noget, SF ville kunne stemme for, men her vil vi altså gøre det, fordi det er vores opfattelse, at disse to ændringsforslag også tilgodeser de hensigter, SF har.

Ændringsforslag nr. 1, 4 og 5 vil vi stemme imod.

Lawaetz (FP):

Uden at forklejne andre lovforslag i regeringens samlede oplæg og uden at gøre de medlemmer kede af det, der ikke sidder i det vigtige arbejdsmarkedsudvalg, må man vel erkende, at lovforslag nr. L 10 er gjort til en slags nøglelov. Hvorfor? Fordi netop denne lov har meget at gøre med den politik, der skal føres på arbejdsmarkedet, hvor man fornuftigt stiler efter en afdæmpning af lønomkostningerne. Vi er helt enige om, at det er strengt nødvendigt af hensyn til vor konkurrenceevne med det mål at få flere i arbejde. Man bryder imidlertid med en række principper.

Først og fremmest lovgiver man uden de sædvanlige forudgående forhandlinger med organisationerne. Lad gå med det. Jeg håber naturligvis, at regeringen vil slippe godt fra det, for vi skal have flere i arbejde og fred fra arbejdsmarkedet. Det sidste anser jeg for meget vigtigt. Vi skal producere i stedet for at stå og råbe op nede på Slotspladsen.

Taktreguleringen må for fremskridtspartiets skyld godt blive fjernet. Hvorfor skal de offentligt ansatte belønnes, fordi man har produceret noget mere på det private arbejdsmarked? De offentligt ansatte skal naturligvis som alle andre lønnes efter fortjeneste, men forhandlingerne med disse burde ikke kædes sammen med resultaterne på det private arbejdsmarked, og forhandlingerne med disse burde, som jeg før har sagt fra denne talerstol, føres før forhandlingerne på det private arbejdsmarked, således at det var regeringen, der havde ansvaret for den kurs, der blev lagt, ansvaret for, hvad man fandt der var råd til.

Det, der absolut vil støde lønmodtagerne mest, er ophævelse af den automatiske dyrtidsregulering. Det er prøvet før af en socialdemokratisk regering, og selv om det var en socialdemokratisk regering, var der også den gang ballade.

Fremskridtspartiet er meget betænkeligt ved dette indgreb. Jeg har delvis begrundet vore bekymringer, men vil gerne gentage fra min ordførertale ved første behandling, at vi har lovet vore vælgere at bibeholde dette, som vi har kaldt et sikkerhedsnet under lønmodtagerne, indtil vi en dag finder, at man er nået så langt med skattelettelser og afdæmpning af inflationen, at det er forsvarligt at foretage ændringer. Jeg burde nok her tilføje, at vi har brugt udtrykket, at reguleringer skal finde sted på grundlag af et ærligt pristal, hvori ligger, at vi er kritiske over for, hvordan pristallet regnes ud.

Vi har i vor folketingsgruppe ikke alene længe, men også grundigt, drøftet hele situationen, som måske centrerer sig om dette lovforslag, og vi er blevet enige om at fremsætte et ændringsforslag, ifølge hvilket § 3 udgår, altså bestemmelsen om midlertidigt bortfald af dyrtidsreguleringen.

Jeg vil gerne kraftigt pointere, at det ikke er en krigserklæring til regeringen, men et ønske om at holde forhandlingerne åbne, holde dem løbende, for at se, hvordan helhedsbilledet ser ud, når vi når frem til tredje behandling. Underforstået: ser billedet for fremskridtspartiet tilfredsstillende ud, så trækker vi naturligvis dette forslag tilbage, selv om det er imod vore principper, ud fra en forståelse for, hvor vanskelig situationen er, og at det er nødvendigt for alle at sluge en eller anden kamel, hvis der skal komme noget ud af det her.

Vi værdsætter, at regeringen har forhandlet med os og givet os visse indrømmelser på det vigtigste af vore politiske programpunkter, nemlig forhøjelse af den skattefrie bundgrænse. Det er måske forståeligt, at regeringen har været meget beskeden med sit tilbud pr. 1. januar 1983, men det er forhåbentlig også forståeligt, at mit parti føler en vis usikkerhed med hensyn til den næste forhøjelse, der er stillet i udsigt pr. 1. juni 1983, om tilsagnet om denne forhøjelse er skudsikkert, ligesom det er vor opfattelse, at de hidtil stiplede beløb kun i begrænset omfang giver en forbedring af reallønnen. Realløn er for os et meget vigtigt ord.

Vi er opmærksomme på, at de provenumæssige konsekvenser af vores ændringsforslag er meget store, og derfor er det en ganske alvorlig ting, vi forhandler om, og det er vores udtalte ønske, at man når til et resultat,

[Lawaetz]

inden man skal tage den endelige beslutning her, antagelig på lørdag.

I vore hidtidige drøftelser har ordet besparelser måske ikke været så meget inde i billedet. Vi har mere drøftet det, der er vores principsag. Man kan f.eks. sige, at ordet forsvar er ikke blevet nævnt, og jeg må sige for egen regning, at her kunne måske nok skaffes et flertal for nogle beskedne besparelser.

En af grundene til vores usikkerhed i dag er, at vi faktisk ikke ved, hvor langt man vil gå med hensyn til det radikale venstre, som i dette øjeblik er et lige så vigtigt parti for regeringen, som fremskridtspartiet er.

Vi kan se på ændringsforslagene fra det radikale venstre, at de i virkeligheden har temmelig store økonomiske konsekvenser, og vi kender indtil dette øjeblik ikke regeringens stilling til dem. Når jeg nævner det, så er det, fordi der vel, hvis man skal etablere et samarbejde, bør være en vis balance mellem, hvad man forventer af de to partier, som man ønsker skal have en elskværdig indstilling til den siddende regering.

Lad mig slutte med at sige, at debatten om hele oplægget, også om dette lovforslag, efter vor opfattelse og efter vort ønske fortsat er løbende. Det er mit udtalte ønske, at fortsatte forhandlinger – selv om det skal gå stærkt, det ved vi – må føre til et resultat, der kan tilfredsstille flest muligt, med det sigte, at den nye regering kan få arbejdsro og en rimelig chance for at vise, hvad den kan udrette.

Jeg bør lige indskyde for god ordens skyld, at vi kan stemme for regeringens ændringsforslag, og jeg vil med det samme sige, at vi finder det helt rimeligt og ønskeligt, at forslaget kommer tilbage til forhandling i udvalget.

Det er en ganske mærkelig politisk situation at stå i. Fremskridtspartiet har sympati for en borgerlig regering i forhold til en socialdemokratisk regering. Jeg behøver ikke stå og fornærme folk, men vi har beklageligvis erfaret igennem snart en halv snes år, at resultaterne ikke har været alt for gode. Vi vil gerne medvirke til nogle bedre resultater.

Når situationen yderligere er mærkelig, så er det, fordi hr. Svend Auken kan stemme for vores ændringsforslag, måske ud fra helt andre motiver. Det er meget mærkeligt at være i den situation, at hr. Ole Henriksen for en gangs skyld holder igen med forskellige

fjendtlige udtalelser om mit parti og også synes, at det er en ganske fremragende idé at beholde den automatiske dyrtidsregulering.

Det er spændende, hvordan det vil udvikle sig. Jeg slutter, hvor jeg begyndte: formålet med det hele, formålet med sene møder, formålet med lange møder, formålet med seriøse forhandlinger, er at nå et godt resultat. På det punkt er vi åbne over for enhver videre forhandling, idet vi er enige i sigtet. Vi kan se bort fra alle partipolitiske spidsfindigheder og morsomheder og sige, at det er resultatet, det kommer an på.

Grethe Kindberg Jørgensen (CD):

Da dette lovforslag var til første behandling her i salen, udtalte hr. Erhard Jakobsen, at indgreb som disse ikke er CDs livret og aldrig har været det, heller ikke da CD i 1979 måtte hjælpe socialdemokratiet, men som landets økonomiske situation er, og den er værre end i 1979, er det en nødvendighed.

Angående den af hr. Svend Auken og socialdemokratiet forudsete demonstration og organisationsprotest skal jeg blot spørge hr. Svend Auken: hvad med det tavse flertal?

Lovforslaget vil set i sammenhæng med de øvrige af regeringen fremsatte lovforslag efter CDs opfattelse være medvirkende til at øge danske virksomheders konkurrenceevne og dermed beskæftigelsen.

Jeg skal ikke kommentere forslaget yderligere, blot sige, at CD vil stemme for de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag. Vi kan ikke medvirke til det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag.

Lone Dybkjær (RV):

Fremskridtspartiets ordfører var så venlig at nævne det radikale venstre i sit indlæg og specielt spørgsmålet om de økonomiske konsekvenser af det radikale venstres forslag. Derom vil jeg gerne sige, at i modsætning til fremskridtspartiet har det radikale venstre for langt størstedelen af de forslag, vi har fremsat, også fremsat forslag om tilsvarende indtægter, det gælder navnlig arbejdsløshedsdagpengeloven. Vi er altså ikke – i modsætning til fremskridtspartiet – oppe på milliardebøl.

Når det drejer sig om forsvarsbesparelserne, vil jeg godt sige til fremskridtspartiets ordfører, hvad enten han talte på egne eller

[Lone Dybkjær]

fremskridtspartiets vegne, at det behøver fremskridtspartiet ikke i den forstand bekymre sig om. Det radikale venstre skal nok fremsætte forslag om besparelser på forsvarsområdet, når den tid kommer.

Jeg vil godt sige om selve lovforslaget, at det radikale venstre har sagt ja til lovforslaget med de af regeringen fremsatte ændringsforslag. Men jeg vil også godt understrege, at efter det radikale venstres opfattelse er der brug for en økonomisk politik, der kan holde en lang periode, så lang en periode, at man kan se nogle resultater, og det vil sige afgørende fald i ledigheden samtidig med, at forbedringen af betalingsbalancen fortsættes. Efter vores opfattelse er indkomspolitik det eneste virkemiddel, der kan forbedre både beskæftigelse og betalingsbalance. Men jeg vil også sige, at indkomspolitik kun har udsigt til succes, hvis indkomspolitikken har et perspektiv, og det vil sige, hvis den lægger linjen for 4-5 års politik.

Regeringens forslag fjerner dyrtidsreguleringen frem til 1985 og i øvrigt taktreguleringen i den offentlige sektor. Vi vil ikke afvise – det har vi jo altså heller ikke gjort – at sådanne indgreb i løn- og prisudviklingen kan være nødvendige, men vi må også understrege, at de ofte har skadelige følgevirkninger. Urimelige lønforskelle kan fastlåses, tilpasning til produktivitetsudviklingen kan bremses, og opnåede overenskomster kan forsvinde ud i den blå luft, alt sammen forhold, som mindsker økonomiens tilpasningsevne, forringer klimaet på arbejdsmarkedet og derfor kan risikere at indebære en kort levetid for den økonomiske politik. Det radikale venstre finder imidlertid, at der er behov for et indgreb nu, og derfor støtter vi regeringens forslag. Der er behov for, i hvert fald i en periode, at fjerne automatikken i lønudviklingen.

Som vi sagde under første behandling, er der her tale om et stort indgreb, det erkender vi, men vi finder som sagt, at det er nødvendigt. Til gengæld finder vi også, at det er nødvendigt at stille nogle mere langsigtede perspektiver op, altså fastlægge den langsigtede linje for indkomspolitikken. Her er vi enige med socialdemokratiet i, at det er nødvendigt, at man optager forhandlinger med arbejdsmarkedets parter. Hvis ikke man kan få nogle positive forhandlinger med dem, tror vi ikke på, at det vil lykkes at få en va-

rig indkomstpolitisk løsning, og derfor må vi stærkt opfordre regeringen til ikke at føre en konfrontationspolitik på dette område.

For det andet mener det radikale venstre, som vi har sagt ved tidligere lejligheder, at det er nødvendigt, hvis en indkomstpolitik skal være varig, hvis den skal være succesfyldt, at man kombinerer den med obligatorisk overskudsdeling og en skattereform, og jeg kan sige nu, at vi vil fremsætte beslutningsforslag om disse to ting.

Med hensyn til ændringsforslagene har jeg allerede sagt, at vi naturligvis støtter de forslag, regeringen har fremsat, fordi de for det første stopper et hul i loven og for det andet afklarer forholdene på Færøerne og i Grønland.

Og så er der fremskridtspartiets ændringsforslag, som vi naturligvis ikke kan gå ind for. Vi må nok sige, at krumtappen i regeringens forslag er, at man – i hvert fald for en periode – får fjernet dyrtidsreguleringen, og vi mener, at hvis dette forslag bortfalder, ja, så falder en meget stor del af den politik, regeringen her har fremlagt, væk.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS går imod enhver forringelse af takt- og dyrtidsreguleringen og imod ethvert diktat om lønstop. Derfor stemmer vi også nej til det her lovforslag, idet vi dog vil stemme ja til den ændring, hr. Glistrup og hr. Lawaetz har foreslået. Den går jo ud på, at § 3 i lovforslaget udgår, og hvis den kommer igennem, vil dyrtidsreguleringen af lønningerne stadig væk bestå, og det kan vi kun gå ind for. Vi er nemlig enige i, at en dyrtidsregulering ikke er nogen egentlig lønforhøjelse, men blot et udtryk for, at en løn skal bevare sin købekraft. Vi ønsker ikke de sidste rester af de automatiske reguleringer fjernet, skønt hullerne i dem efterhånden er store som i et dørslog. Dyrtiden er allerede godt og grundigt udhulet, dækningsgraden er i dag blot 20-30 pct. efter den lange kæde af angreb, der har været sat ind imod dyrtiden. Her tænker jeg på decemberforliget 1979, der fjernede priserne på brændsel, belysning, benzin og olie fra beregningsgrundlaget. Tænk bare på alle de indefrøsninger, nulstillinger osv., vi har måttet se både fra borgerlig og fra socialdemokratisk side.

[Elisabeth Bruun Olesen]

Vi holder fast på, at dyrtidsreguleringen er og bliver den mest solidariske form for lønpolitik, der findes. Den sikrer de lavestlønnede relativt mest, idet den udbetales med et ens beløb til alle og således har en lønudjævrende effekt. Det er inden for de traditionelt svagere områder, f.eks. kvindeområderne, der har været den dårligste tradition for at bruge løfteparagraffen. Det er også her, der har været den laveste faglige aktivitet. Også for lærlingene og ungarbejderne vil en smadring og en lemlæstelse af dyrtiden være katastrofal. Når SiDs formand nu har sagt: fuld dyrtid, så siger vi: det er bare helt fint, men lad os se, når det gælder, lad os se, når det kommer til realiteterne. Vi glemmer ikke, at fagbevægelsens egne ledere ofte har accepteret amputation af dyrtidsordningen.

For os handler solidarisk lønpolitik ikke om, at de højestlønnede arbejdere holder igen i en misforstået solidaritet om, at der skulle være en lønkage af en vis størrelse. Lønglidningen skal holdes i gang, også i solidaritet med de lavestlønnede for at hive dem op. Jeg tør vædde på, for at komme med et lidt banalt eksempel, at selv om typograferne sagde nej tak til lønforbedringer i solidaritet med fiskeindustriens kvinder, så ville bladudgiverne ikke sende de sparede lønomkostninger derover i en gavepakke. Tværtimod handler, som jeg sagde før, en solidarisk lønpolitik om, at de højestlønnede og de, der har tradition for faglig aktivitet, fører an i en kamp. Det smitter jo også af på det offentlige område ved taktreguleringen.

Om taktregulering vil jeg pointere, at den ikke er solidarisk på samme måde som dyrtiden. I dag er den nemlig fastlagt som en procentsats af lønnen, det vil sige, at de højestlønnede får mest. VS mener derfor, at taktreguleringen skal ændres, således at den bliver med ens kronestigning til alle. Vi går ind for en 100 pct. taktregulering, men med ens dækning til alle. Bevaring af taktreguleringen er ikke på lang sigt en offensiv parole, idet systemet bygger på kompensation for lønglidning på det private arbejdsmarked, fordi tjenestemænd ikke har aktionsret. Vi ønsker, at dette område skal have aktionsret.

Som jeg sagde, er taktreguleringen i dag en vigtig del af de offentligt ansattes forsvar for reallønnen, og derfor skal den kraftigt forsvares. Det vil de offentligt ansatte også. Det viste de i går ved de store demonstratio-

ner, der samlede et fantastisk antal. Det viser, at der gærer en utilfredshed, og vi ønsker ikke, at den utilfredshed skal kanaliseres ind i ansvarlighed, ind i en mere moderat indkomstpølitisk linje. Vi mener tværtimod, at den skal bruges til at samle offentligt ansatte og ansatte på det private arbejdsmarked i en fælles kamp mod indkomstpølitikken.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti har altid udtalt sig positivt om indkomstpølitik, og vi har også vist det ved forskellige lejligheder, senest i 1979.

Med henvisning til det, jeg nævnte, da lovforslaget var til første behandling, skal jeg blot sige, at det, der er fremkommet under udvalgsbehandlingen, hvor ministeren har fremsat ændringsforslag til lovforslaget, kan vi støtte.

Hvad angår problemerne omkring demonstrationerne, som der har været talt en del om her i dag, er det vores opfattelse i kristeligt folkeparti, at organisationerne og deres ledere jo har stået i spidsen for disse ting, men at der faktisk er en ganske stor forståelse for regeringens politik og regeringens indgreb på dette område ude i befolkningen. Derfor kan vi naturligvis støtte regeringens politik fuldt ud, og de ændringsforslag, ministeren har fremsat her, finder vi gode. Vi kan ikke støtte fremskridtspartiets ændringsforslag.

Lindenskov (S):

I sin åbningstale nævnte statsministeren i afsnittet vedrørende Færøerne, at det ville bero på den økonomiske situation i Danmark, hvordan tilskud til Færøerne ville komme til at forme sig. Jeg kan næsten ikke se andet, end at det, der er ved at ske vedrørende den sag, der nu er til behandling, er et led i regeringens økonomiske politik, også vedrørende Færøerne.

Jeg vil bestemt hævde, at det, der vil ske, hvis denne lov bliver vedtaget, kommer til at gå ud over nogle ganske bestemte grupper på Færøerne, nemlig de funktionærer og de statsansatte, der kommer til at blive berørt af denne lov, og det vil selvfølgelig medføre en betydelig forringelse for disse grupper. Statsansatte på Færøerne føler sig ramt i dobbelt forstand af de indgreb, der nu skal foretages.

[Lindenskov]

Det betyder en forringelse af en lovligt indgået overenskomst, og samtidig vil de statsansatte på Færøerne blive væsentligt dårligere stillet i økonomisk henseende end andre lønmodtagere på Færøerne, som ikke er underlagt lovindgrebet.

De statsansatte på Færøerne er selvfølgelig også underlagt færøsk skattelovgivning og må opretholde livet ved at købe varer på Færøerne, som skal betales til den pris, der er gældende deroppe. Når der samtidig henses til, at de fleste statsansatte på Færøerne i forvejen lønmæssigt er en hel del ringere stillet end andre lønmodtagere i det færøske samfund, så vil disse grupper komme til at opfatte loven som et meget betydeligt indgreb i deres levevilkår.

Jeg vil derfor gerne spørge regeringen, om man har overvejet forholdene specielt vedrørende Færøerne, og om regeringen er villig til at se på disse ting, som jeg mener er meget alvorlige for denne gruppe.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det er jo altid trist, når hr. Svend Auken ikke er blidt stemt, men så må man i stedet for glæde sig over, at solen skinner i dag. Og så kan man jo glæde sig over, at hr. Svend Auken er enig med regeringen i, at vi skal have indkomspolitik, og så er vi da nået så langt.

Når hr. Svend Auken siger, at han ikke kan gå ind for, at man fjerner dyrtidsordninger og taktregulering, da der ikke er tale om modydelse, er det jo ikke sandt, for der er balance i tingene. Der er den balance, når vi laver en lønstoplov, at vi også kommer med en lovgivning om avancementstop. Det, vi har ønsket med forslaget om suspension eller fjernelse af dyrtidsreguleringer i den kommende overenskomstperiode, er at medvirke til at skabe en forbedring af erhvervslivets konkurrenceevne og dermed skabe flere arbejdspladser og bedre produktionsvilkår.

Jeg kan egentlig ikke forstå, at hr. Svend Auken ytrer meget stor overraskelse over organisationernes reaktion på dette. Det burde hr. Svend Auken vide alt om, for han har jo selv været arbejdsminister engang og har sidst i 1979 været med til at fremsætte og få gennemført et lovforslag her i folketinget om fjernelse af nogle dyrtidsportioner. Det var ikke en situation, hvor man kan sige, at der

blev sendt mange røde roser fra LO til socialdemokratiet i den anledning. Vi ved jo godt, at når en regering, uanset hvilken parti-farve den har, finder det nødvendigt af økonomiske årsager at fjerne eller suspendere nogle dyrtidsportioner, vil det selvfølgelig vække utilfredshed; det burde hr. Svend Auken være bekendt med.

Jeg vil sige til hr. Lawaetz, at jeg er meget enig i hovedsigtet, nemlig at det, det gælder om for os, er at skaffe nogle flere i arbejde, og at vi må sørge for i videst muligt omfang at producere os ud af krisen. Vi har jo fra regeringens side ønsket, at man skulle – ikke fjerne dyrtidsordningen, men suspendere den, i hvert fald i den kommende overenskomstperiode. Det har vi fundet var nødvendigt, når vi skulle fastholde en stram indkomstpolitisk ramme. Det er ikke rigtigt, at der ikke kommer noget i stedet for, for det er jo fra regeringens side tilkendegivet, at vi ønsker at komme med forslag om skattenedsættelser, såfremt der vil blive ført en stram indkomstpolitik.

De øvrige spørgsmål, som hr. Lawaetz var inde på, er bl.a. noget af det, som jeg forstår vil blive drøftet under udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling her i folketingssalen.

Jeg kan være meget enig i fru Lone Dybkjærs betragtninger om, at det er væsentligt, at vi får dette lovforslag igennem, og jeg er glad for, at de radikale støtter lovforslaget. Men jeg er også enig i de betragtninger, fru Lone Dybkjær kom med derudover om, at det ville være meget hensigtsmæssigt, om vi på en eller anden måde kan tilrettelægge en langsigtet indkomstpolitik. Her har vi fra regeringens side skønnet, at det, det i første omgang drejede sig om, var at få et styr på indkomstpolitikken i resten af denne overenskomstperiode og i den næste overenskomstperiode.

Fru Lone Dybkjær var inde på, at der kunne komme nogle uheldige følgevirkninger, og det kan der måske nok, men her er fordelene jo, at i hvert fald lønstoploven kun gælder i 5 måneder, så de følgevirkninger, der her eventuelt kunne blive tale om, vil være af begrænset varighed på dette område.

Jeg kan være enig med fru Lone Dybkjær i, at det er meget væsentligt, at man fra regeringens side har drøftelser med arbejdsmarkedets parter om en indkomstpolitik.

[Arbejdsministeren]

Hr. Lindenskov var inde på nogle betragtninger om Færøerne. Regeringen har fremsat dette ændringsforslag, fordi vi har fundet, at der måtte være en balance mellem de vilkår, som gælder for danskere, der er ansat i Syd Danmark, og dem, der er ansat på Færøerne, men selvfølgelig, hvis der senere skulle opstå problemer, må vi jo drøfte dette. I hvert fald mener vi, at det har været nødvendigt at medtage dette ændringsforslag.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Det er ikke i den forstand som statsminister, jeg tager ordet nu, men det er i min egenskab af minister for Færøerne. Jeg lyttede opmærksomt til det indlæg, hr. Lindenskov afleverede under debatten, og jeg forstod, at han havde den opfattelse, at den lovgivning, vi nu har til anden behandling, måske ikke var så hensigtsmæssig, som den kunne udformes, i forhold til lønmodtagere, der arbejder på Færøerne.

I den forbindelse vil jeg gerne sige til hr. Lindenskov, at hvis han føler, at lovgivningen på en saglig og sober måde kan ændres, således at den er mere anvendelig og praktisk på det færøske område, så skal han da være velkommen til at drøfte disse problemer nærmere med arbejdsministeren mellem anden og tredje behandling. Regeringen vil være indstillet på, hvis der kan findes en saglig løsning, at imødekomme sådanne færøske ønsker, således at disse spørgsmål er bragt så godt som muligt på plads, inden vi møder forslagene igen til tredjebehandlingen.

Svend Auken (S):

Jeg tror, det var arbejdsministeren, der sagde, at en række meget interessante spørgsmål kunne vi drøfte videre i udvalget mellem anden og tredje behandling. Det tror jeg alle udvalgsmedlemmerne ser frem til. Hidtil har vi jo ingen drøftelser haft i udvalget. Under hr. Flemming Jensens meget kyndige og meget venlige ledelse er stort set al tiden gået med at prøve på at finde ud af, hvad regeringens forslag og ændringsforslag gik ud på – og jeg vil gerne til regeringspartiernes ros sige, at det hændte, at de fandt ud af det, før vi andre fandt ud af, hvad regeringens politik gik ud på. Men om egentlige forhandlinger har der ikke været tale i udvalget. Det har været mørklagte drøftelser i statsministe-

riet mellem det radikale venstre og regeringen og mellem fremskridtspartiets flertalsfraktion og regeringen og mellem fremskridtspartiets mindretalsfraktion og regeringen.

Det siger jeg ikke i nogen form for forargelse, men kun for at sige til statsministeren, at der er måske nogle store ord under åbningsdebatten, som statsministeren gerne ville have ladet være usagte i lyset af det, der er sket siden. Den gamle stil har jo præget det her fuldstændig. Man har smøget ærmerne op – men det har været i statsministeriet, det er sket.

Arbejdsministeren siger, at der også i 1979 var protester fra lønmodtagerorganisationernes side i forhold til det oplæg, den daværende regering kom med. Det er både rigtigt og forkert. Det er forkert i den forstand, at da oplægget kom fra regeringen – som var meget brutalt og brutalere end det, der efterfølgende blev vedtaget – da var der forståelse og opbakning i Landsorganisationen, i FTF, i Akademikernes Centralorganisation, i en række af de store organisationer på arbejdsmarkedet, fordi regeringen havde gjort sig den ulejlighed i ugevis at forhandle med organisationerne og prøve at skabe en forståelse for den lovgivning, der skulle gennemføres. Det, der efterfølgende udløste utilfredsheden hos organisationerne, var, at partier, der her i salen har erklæret sig for reformer som f.eks. overskudsdeling og demokratisering på arbejdslivet, svigtede. Jeg tænker selvfølgelig her henholdsvis på socialistisk folkeparti og på det radikale venstre. Det udløste harmen, en forståelig harme, i 1979 og gjorde, at det indgreb ikke blev så afrundet, som vi havde ønsket.

Når jeg nævner 1979, er det også på grund af den angrebsvinkel, vi dengang havde, som senere er blevet stærkt anerkendt ikke mindst af det økonomiske råds formandskab. Nok var der et indgreb over for lønmodtagerne, men der var så sandelig også indgreb over for andre befolkningsgrupper.

Arbejdsministeren sagde for et øjeblik siden, at der var jo også indgreb over for erhvervslivet i form af avancementstop. Avancementstop og avancementstop, det kan vi diskutere senere på dagen, men kendsgerningen er i hvert fald, at det kun løber til og med den 1. marts. Det vil sige, at der er intet modstykke til indgrebet over for dyrtidsreguleringen og taktregu-

[Svend Auken]

leringen i næste aftaleperiode i forhold til arbejdsmarkedet. Men der er en anden og væsentlig forskel mellem det, der skete i 1979, og det, der sker i dag. Det, man lagde op til i 1979, var ikke at knytte indkomstpoltikken sammen med et kraftigt finanspolitisk indgreb. Dengang var sigtet flere arbejdspladser.

Det, den nuværende regering lægger op til, fører ikke til flere arbejdspladser. Det fører til 30.000 færre arbejdspladser i 1983 og op imod 50.000 færre arbejdspladser i 1984.

Preben Lange (Grøn.):

Som medlem af folketinget og repræsenterende Grønland er det afgørende for mig at vide, hvilken beslutning regeringen har truffet, for så vidt angår lovforslagets eventuelle gennemførelse for Grønland.

Som det vil være regeringen bekendt, har det grønlandske landsstyre i forgårs drøftet lovforslaget vedrørende Grønland. Landsstyret og landstinget tog enstemmigt afstand fra regeringens forslag om indgreb i bl.a. dyrtidsportionerne. Det skete bl.a. under hensyntagen til det højere prisniveau i Grønland end her i Danmark, samt at inflationen er flere procent højere i Grønland end her i Danmark.

På denne baggrund ønsker jeg at høre regeringens holdning med hensyn til, hvorvidt regeringen har besluttet sig til at trække lovforslaget tilbage efter landsstyrets og landstingets enstemmige afvisning af lovforslaget om begrænsning af lønstigninger og om ændring af dyrtidsreguleringen m.v. Jeg lægger vægt på at få det at vide, før jeg tager stilling til min stemmeafgivning, for så vidt angår de danske lovforslag.

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Til hr. Preben Lange. Det er korrekt, at landstinget har behandlet lovforslaget, og at både atassut og siumut har taget afstand fra det, men også, at begge partier har opfordret landsstyret til dels at tale med den grønlandske arbejderforening SIK, dels at tale med regeringen. Derfor rejser jeg i morgen tidlig til Grønland for at diskutere med landsstyret. Ud fra forhandlinger, som landsstyret og jeg når frem til, vil vi beslutte, om vi skal trække lovforslaget tilbage eller ej.

Lawaetz (FP):

Jeg bemærkede arbejdsministerens udtryk »at suspendere dyrtidsordningen«. Det er naturligvis en formildende omstændighed. Der står ikke, at man for tid og evighed fjerner den. Den dag, man synes, forholdene er sådan, at man har den mindre inflation osv. osv., så kan man diskutere det.

Når vi taler om den politiske situation, har det jo altid været sådan, at socialdemokratiet og til en vis grad SF og VS mener, de har patent på at føre lønmodtagerpolitik. Her har jeg lyst til at sige: hvad er det egentlig, der ligger bag ved vores snak? Det er, at vi også har lyst til at føre lønmodtagerpolitik, bare set fra en lidt anden synsvinkel. Det er den, der kommer frem her. Det betyder, at hvis man synes, der gives nogle fordele på anden måde, og man synes, de er tilstrækkelige, har man tilgodeset lønmodtagernes interesser. Det er også en måde at føre lønmodtagerpolitik på.

Man kan slutte med at stille spørgsmålet: hvem fører egentlig den venligste politik? Vores går ud på at sætte omkostningerne ned, uden at det går for meget ud over reallønnen, og dermed få folk i arbejde. Det er let fatteligt, men man kan ikke lade være med at sige, at de tre partier, jeg tillod mig at nævne, kan ikke have patent på at føre lønmodtagerpolitik her i landet.

Hr. Svend Auken var lidt betænkelig ved forhandlingerne bag glasdørene. Nu er det vel ikke, fordi han er ked af, at han ikke selv kommer der så tit mere. Der er bare det at sige til det – jeg vil slutte, hvor jeg begyndte – at det er jo nødvendigt. Regeringen er i den situation. Man kan have lidt ondt af regeringen, fordi den har det normalt betragtet yderst vanskelige fremskridtsparti at forhandle med og det normalt betragtet yderst vanskelige radikale venstre at forhandle med. Jeg har sådan set lidt medlidenhed med dem derinde bag glasdørene.

Men i hvert fald i 48 timer endnu håber jeg, at de kan holde til nogle flere forhandlinger bag ved glasdørene, således at vi på lørdag kan stå på denne talerstol og måske glæde os over, at der bliver fred i landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

§ 3 forkastedes, idet 65 stemte for, 90 imod.

Ændringsforslag nr. 2 om, at § 3 udgår, var dermed vedtaget.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges uden afstemning.

§ 4 med den foretagne ændring, ændringsforslag nr. 4, § 5, således ændret, §§ 6-11, ændringsforslag nr. 5 om en ny affattelse af § 12 og § 12 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Bortfald af reguleringer, nedsættelse af dækningsgrad, forhøjelse af bidrag m.v.).

(Fremsat 5/10 82. Første behandling 8/10 82. Betænkning 13/10 82).

Der var stillet 22 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Auken (S):

Socialdemokratiet lagde ved førstebehandlingen af dette lovforslag ikke skjul på sin klare modstand mod de ting, der er lagt ned i dette forslag.

Udvalgsarbejdet har for os bekræftet, hvor hårdt almindelige efterløns- og dagpenge-modtagere bliver ramt med godt og vel 10 pct. fald i deres levefod.

I den nuværende alvorlige økonomiske situation må også mennesker på overførselsindkomster tåle den samme afdæmpede stigning som andre indtægter, men det er efter vores opfattelse bunduretfærdigt at give disse mennesker en særbelastning på op til en indtægtsnedgang på 1.000 kr. om måneden. Det vil ramme familier, der i forvejen sidder hårdt i det, helt urimeligt.

Det er hårdt over for de nuværende og kommende arbejdsløse, over for de nyuddannede og over for de fremtidige efterlønsmodtagere, men det er selvfølgelig helt uholdbart over for de nuværende efterlønsmodtagere, der har forladt arbejdsmarkedet i tillid til en lovgivning, gennemført af et bredt flertal i folketinget: socialdemokratiet, socialistisk folkeparti, venstre, centrum-demokraterne og det radikale venstre.

Hvis regeringens lovforslag vedtoges uændret, ville der være tale om et åbenbart tillidsbrud. Selv regeringspartierne har forstået, at så voldsomme indgreb ikke kan gennemføres uden overgangsordninger. Men tænk at man overhovedet har haft den tanke at fremsætte – eller rettere måske at tvinge arbejdsministeren til at komme med – et sådant forslag, uden at der på forhånd var indarbejdet en overgangsordning i det.

Regeringens ændringsforslag går ud på, så vidt jeg kan forstå det – det er ikke verdenshistoriens enkleste og lettest fattelige ændringsforslag – at skelne mellem A-kasse-medlemmer på efterløn før den 1. januar næste år og fremtidige efterlønsmodtagere samt at lave en sindrig, men næsten uigennemsigtig overgang i løbet af det næste halvandet år til en 80 pct. dækningsgrad for alle andre dagpenge- og efterlønsmodtagere.

Socialdemokratiet har selvsagt ikke noget imod overgangsordninger, men i dette tilfælde betegner de en overgang til en forringelse. Derfor vil vi afholde os fra at stemme om regeringens ændringsforslag.

Derimod vil vi tage klart afstand fra regeringens forslag på at lade overgangsordnin-